

دستورالعمل نحوه ایجاد و فعالیت تشکل های حرفه ای صنعت گردشگری ایران

اداره کل نظارت و ارزیابی خدمات گردشگری

آبان ماه ۱۳۹۵

بسمه تعالی

این دستورالعمل به استناد ماده ۲۵ آیین نامه ایجاد، اصلاح، تکمیل، درجه بندی و نرخگذاری تاسیسات گردشگری و نظارت بر فعالیت آنها مصوب ۱۳۹۴/۶/۴ هیات وزیران و ماده ۷ قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی اصلاحی مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۹، با هدف ایجاد و فعالیت تشکل های حرفه ای صنعت گردشگری به منظور حفظ حقوق و منافع مشروع و قانونی بخش غیردولتی و استفاده از ظرفیت آنها در جهت پیشبرد اهداف گردشگری به شرح ذیل مصوب و جهت اجرا ابلاغ می گردد.

فصل اول: کلیات

ماده ۱: واژه ها و عبارات بکار رفته در این دستورالعمل در معانی ذیل تعریف میگردد:

- ۱-۱- **سازمان:** سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
 - ۲-۱- **اداره کل استان:** اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان
 - ۳-۱- **انجمن حرفه ای صنعت گردشگری:** شخصیتی است حقوقی، غیر انتفاعی و غیر سیاسی که توسط گروهی از فعالان بخش گردشگری در سطح استان با رعایت مفاد این دستورالعمل، پس از طی تشریفات قانونی تشکیل و رسمیت می یابد.
 - ۴-۱- **کانون انجمن های حرفه ای استان:** کانون استانی انجمن های حرفه ای صنعت گردشگری که از اجتماع نمایندگان انجمن های حرفه ای استان به ترتیبی که این دستورالعمل مشخص می نماید ایجاد و نمایندگی کلیه فعالان و تشکل های گردشگری را در سطح استان بر عهده دارد.
 - ۵-۱- **جامعه حرفه ای گردشگری کشور:** شخصیتی است حقوقی، غیر انتفاعی و غیر سیاسی که توسط نمایندگان انجمن های حرفه ای گردشگری در هر استان با رعایت مفاد این دستورالعمل در سطح کشور، پس از طی تشریفات قانونی تشکیل و رسمیت یافته و به شرح ذیل طبقه بندی می شود:
- الف: جامعه حرفه ای مراکز اقامتی گردشگری کشور:** که از اجتماع نمایندگان انجمن های حرفه ای حوزه اقامتی استان ها از قبیل: انجمن حرفه ای هتلها، هتل آپارتمانها، هتل ها، مجتمع های اقامتی، مهمانپذیرها و بوم گردی و ... در سطح کشور تشکیل می گردد.
- ب: جامعه حرفه ای واحدهای رفاهی، تفریحی و پذیرایی گردشگری کشور:** که از اجتماع نمایندگان انجمن های حرفه ای حوزه رفاهی، تفریحی و پذیرایی استان ها از قبیل: انجمن حرفه ای مجتمع های خدمات رفاهی بین راهی، سفره خانه های سنتی، مجتمع های تفریحی و... در سطح کشور تشکیل می گردد.

ج: جامعه حرفه‌ای تورگردانان و دفاتر خدمات مسافرتی و گردشگری کشور: که از اجتماع نمایندگان انجمن‌های حرفه‌ای حوزه خدمات مسافرتی و گردشگری استان‌ها از قبیل: انجمن حرفه‌ای دفاتر خدمات مسافرتی و گردشگری، انجمن حرفه‌ای تورگردانها، و... در سطح کشور تشکیل می‌گردد.

د: جامعه حرفه‌ای راهنمایان گردشگری کشور: که از اجتماع نمایندگان انجمن‌های حرفه‌ای حوزه راهنمایان گردشگری استان‌ها از قبیل: انجمن حرفه‌ای راهنمایان گردشگری و... در سطح کشور تشکیل می‌گردد.

ه: جامعه حرفه‌ای مراکز آموزشی، مطالعاتی و پژوهشی: که از اجتماع نمایندگان انجمن‌های حرفه‌ای حوزه آموزشی، پژوهشی در هر استان از قبیل انجمن حرفه‌ای موسسات آموزشی، مطالعاتی، پژوهشی و... تشکیل می‌گردد.

۶-۱- **مجمع ملی تشکل‌های حرفه‌ای صنعت گردشگری کشور:** به منظور هماهنگی، سیاستگذاری، راهبری، تعیین و تصویب خط و مشی‌ها و نظارت بر عملکرد انجمن‌ها و جوامع حرفه‌ای گردشگری مجمع ملی تشکل‌های حرفه‌ای صنعت گردشگری کشور بر طبق مقررات این دستورالعمل تشکیل می‌شود.

۷-۱- **تاسیسات گردشگری:** کلیه تاسیسات مندرج در ماده یک آیین‌نامه ایجاد، اصلاح، تکمیل، درجه بندی و نرخگذاری تاسیسات گردشگری و نظارت بر فعالیت آنها مصوب ۱۳۹۴/۶/۴ و همچنین ماده ۱۲ آیین‌نامه اجرایی قانون توسعه صنعتی ایرانگردی و جهانگردی - اصلاحی مصوب ۱۳۸۳/۹/۲۹

۸-۱- **فعال صنعت گردشگری:** شخصی است حقیقی یا نماینده شخص حقوقی که مجوز فعالیت از سازمان اخذ کرده باشد.

ماده ۲: کلیه فعالان بخش گردشگری که جهت فعالیت خود از سازمان مجوز دریافت نموده باشند می‌توانند با رعایت مقررات قانونی و مفاد این دستورالعمل نسبت به عضویت در انجمن حرفه‌ای گردشگری در استان مربوطه اقدام نمایند.

ماده ۳: اهداف تشکیل تشکل‌های حرفه‌ای به شرح ذیل می‌باشد:

- ساماندهی و نظام‌مند شدن فعالیت‌های گردشگری بخش‌های غیردولتی در راستای حفظ منافع مشروع و قانونی فعالان صنعت گردشگری

- بستر سازی به منظور استفاده از ظرفیت فعالان بخش غیردولتی در پیشبرد اهداف توسعه ای صنعت گردشگری

- فراهم آوردن زمینه واگذاری امور تصدی صنعت گردشگری به تشکل‌ها

- ایجاد هماهنگی و انسجام بخش‌های غیردولتی در جهت حصول منافع مشترک

- فراهم نمودن زمینه ارتقاء نقش تشکل‌ها در تعامل با سایر بخش‌ها

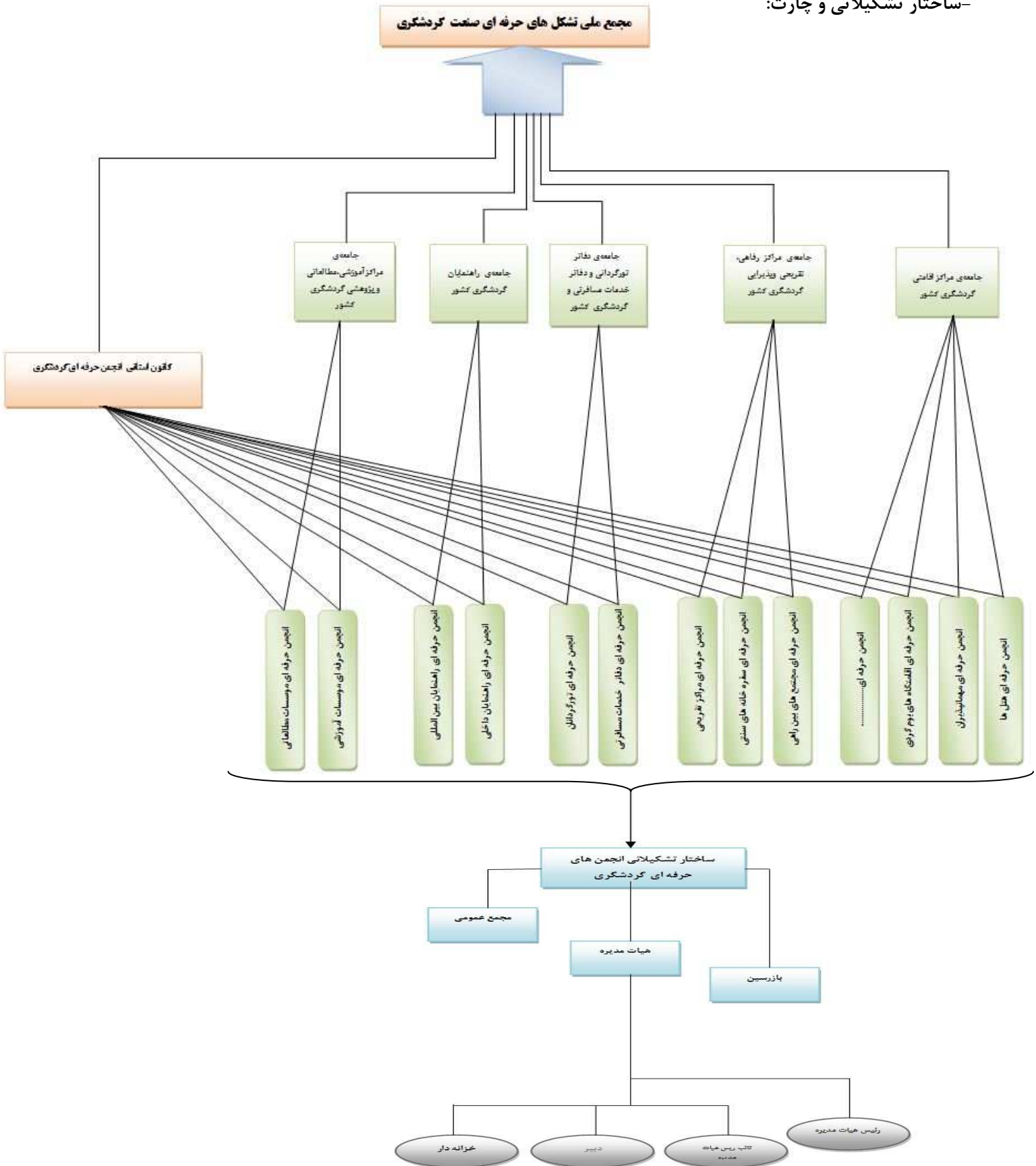
- ارتقاء سطح مهارت فعالان صنعت گردشگری

- زمینه سازی به منظور ارتقاء خدمات کیفی در بخش گردشگری

- استفاده از فناوری های نوین در صنعت گردشگری

فصل دوم - ساختار و حدود وظایف تشکل های حرفه ای صنعت گردشگری:

- ساختار تشکیلاتی و چارت:

ماده ۴: سازمان می‌تواند با توجه به ظرفیت‌های جدید فعالان بخش گردشگری نسبت به افزایش جامعه حرفه‌ای جدید به موارد پنجگانه اقدام نماید.

وظایف و اختیارات:

ماده ۵: وظایف و اختیارات تشکل‌های حرفه‌ای صنعت گردشگری به شرح ذیل می‌باشد:

- تلاش در جهت استیفای حقوق و خواسته‌های مشروع و قانونی حرفه ای اعضای انجمن
- برنامه ریزی جهت ارتقاء سطح مهارت اعضا در راستای تسهیل و بهبود امور مربوط به گردشگری
- کمک و همکاری با سازمان در راستای نظارت بر حسن اجرای صحیح بخشنامه‌ها و مقررات سازمان و سایر ارگانهای مرتبط با گردشگری
- همکاری در زمینه شناسایی فعالان و واحدهای غیر مجاز و فاقد مجوز از سازمان به منظور جلوگیری از ادامه فعالیت آنها به ترتیبی که سازمان مشخص می‌کند.
- همکاری در جهت شناخت بهتر مشکلات فعالان بخش گردشگری و کمک به حل آنها
- کمک و همکاری با سازمان در راستای فراهم آوردن مقدمات لازم در امر صدور مجوزها و جهت تسریع و ارتقاء کیفیت در انجام امور مربوطه با حفظ ترتیبات و ضوابطی که سازمان تعیین می‌نماید.
- تحقیق و بررسی درباره گردشگری، جمع آوری آمار و اطلاعات لازم و تهیه و اجرای طرح‌های بهبود و توسعه
- معرفی و تبلیغ انواع جاذبه‌ها و امکانات گردشگری در گستره ملی و بین‌المللی با حفظ ارزش‌های ملی و محلی
- آموزش تخصصی و افزایش سطح مهارت و کارآیی دست‌اندرکاران گردشگری کشور
- ایجاد ظرفیتهای حمایت مالی از اعضا و اعطای وام و اعتبار برای اجرای طرحهای سرمایه‌گذاری و تکمیل و تجهیز و ارتقاء سطح تأسیسات گردشگری
- توسعه و ترویج شیوه‌های نوین مدیریت و بهره‌برداری از تأسیسات گردشگری در سراسر کشور
- ارائه مشاوره‌های فنی، تخصصی و حقوقی در ارتباط با توسعه صنعت گردشگری و انواع تأسیسات مرتبط
- ایجاد نمایشگاه در داخل یا خارج کشور و همچنین شرکت در نمایشگاههای داخلی و خارجی در زمینه صنعت گردشگری
- بازاریابی و کمک به توسعه مراکز تخصصی خدمات گردشگری در داخل و خارج کشور
- همکاری با نهادهای بین‌المللی و قبول عضویت آنها با رعایت مقررات مربوطه
- نظارت در حسن انجام وظایف اعضا و فعالان گردشگری
- اجرای مصوبات قانونی شورای عالی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و سازمان
- انجام فعالیت‌های لازم در نیل به هدفهای توسعه ای گردشگری کشور

فصل سوم – فرآیند تشکیل انجمن های حرفه ای صنعت گردشگری:

ماده ۶: تعداد حد نصاب جهت تشکیل هر انجمن حرفه ای گردشگری در استان حداقل ۱۰ عضو میباشد .

تبصره ۱: چنانچه در هر یک از استان های کشور تعداد فعالین دارای مجوز به حد نصاب نرسد، می توانند متناسب با نوع فعالیت خود به عضویت انجمن های (هم نظیر) همگن در آیند.

تبصره ۲: انجمن های همگن در هر استان، به پیشنهاد اداره کل استان و تصویب سازمان با ملحوظ نمودن شرایط ، تعداد و وضعیت تاسیسات و فعالان بخش گردشگری هر استان تعیین می گردد.

ماده ۷: مراحل تاسیس انجمن حرفه ای گردشگری استان به ترتیب ذیل انجام میگیرد:

- ارائه درخواست تاسیس انجمن حرفه ای گردشگری به اداره کل استان توسط حداقل ۵ متقاضی بعنوان هیأت مؤسس
- بررسی درخواست و تأیید اداره کل استان از نظر داشتن شرایط لازم بر اساس ضوابط این دستورالعمل
- انتشار دونوبت آگهی تاسیس در روزنامه های کثیرالانتشار استان
- تشکیل مجمع عمومی، تصویب اساسنامه و برگزاری انتخابات هیأت مدیره و بازرسین با حضور و نظارت نماینده اداره کل استان
- ثبت انجمن در اداره ثبت شرکتها و موسسات غیر تجاری
- صدور پروانه فعالیت تشکل توسط اداره کل استان

تبصره: پس از انجام انتخابات و تعیین اعضاء هیأت مدیره، هیأت مؤسس خودبخود منحل میگردد.

ماده ۸: صدور پروانه فعالیت انجمن حرفه ای صنعت گردشگری مستلزم ارائه مدارک ذیل می باشد:

- مدارک مربوط به ثبت انجمن
 - دو نسخه اساسنامه مصوب مجمع عمومی
 - صورت جلسه انتخاب هیأت مدیره و بازرسین
 - تصویر دونوبت آگهی تاسیس
 - فهرست اسامی شرکت کنندگان مجمع عمومی
 - فهرست اسامی و مشخصات کل اعضا
- تبصره: مدت اعتبار پروانه فعالیت تشکل های حرفه ای صنعت گردشگری دو سال تمام می باشد.

ماده ۹: عضویت فعالان گردشگری دارای مجوز از سازمان بنا بر نوع فعالیت خود در انجمن های حرفه ای گردشگری متفاوت، مجاز بوده، اما نمیتوانند در بیش از یک انجمن رئیس یا عضو هیأت مدیره و یا بازرس باشند.

ماده ۱۰: تعداد اعضای هیأت مدیره انجمن حرفه‌ای گردشگری استان، بسته به میزان نفرات بشرح ذیل خواهد بود:

- الف: انجمن هایی که تعداد اعضای آن تا سقف ۱۰۰ عضو باشد تعداد ۵ نفر عضو اصلی و ۲ نفر عضو علی البدل
 ب: انجمن هایی که تعداد اعضا از ۱۰۱ تا ۵۰۰ عضو باشد ۷ نفر عضو اصلی و ۲ نفر عضو علی البدل
 ج: انجمن هایی که تعداد اعضا از ۵۰۱ تا ۱۰۰۰ عضو باشد تعداد ۹ نفر عضو اصلی و ۳ نفر عضو علی البدل
 د: انجمن هایی که تعداد اعضا بالای ۱۰۰۰ عضو باشد، تعداد ۱۱ نفر عضو اصلی و ۳ نفر عضو علی البدل

ماده ۱۱: در هر استان اعضای کانون انجمن‌های حرفه‌ای گردشگری استانی از اجتماع روسای هیأت مدیره انجمن‌های حرفه‌ای گردشگری آن استان به علاوه یک نفر نماینده اداره کل استان به عنوان عضو ناظر تشکیل میگردد.

تبصره ۱) هیئت مدیره هر یک از انجمن‌های حرفه‌ای می‌توانند بجای رئیس هیئت مدیره شخص دیگری را به عنوان نماینده آن انجمن جهت عضویت در کانون معرفی نمایند لیکن نماینده معرفی شده باید حتماً یکی از اعضای هیات مدیره باشد.

تبصره ۲) ایجاد کانون در هر استان، مستلزم تشکیل حداقل ۵ انجمن حرفه‌ای بر اساس ضوابط این دستورالعمل می‌باشد.

ماده ۱۲: اعضای هر یک از جوامع حرفه‌ای کشور (موضوع بند ۱-۵ ماده ۱ این دستورالعمل) از اجتماع نمایندگان انتخابی از سوی هیأت مدیره انجمن‌های حرفه‌ای گردشگری استانها تشکیل میگردد.

تبصره ۱: نماینده انجمن حرفه‌ای استانی باید رئیس یا یکی از اعضای هیأت مدیره باشد.

تبصره ۲: تعداد نمایندگان هیات مدیره انجمن‌های حرفه‌ای استان، متناسب با ظرفیت و با توجه به تعداد اعضا از حداقل یک نماینده تا حداکثر چهار نماینده به ترتیب ذیل انجام می‌شود:

- انجمن‌های حرفه‌ای استانی که تعداد اعضای هیئت مدیره آنها ۵ نفر است ۱ نماینده
- انجمن‌های حرفه‌ای استانی که تعداد اعضای هیئت مدیره آنها ۷ نفر است ۲ نماینده
- انجمن‌های حرفه‌ای استانی که تعداد اعضای هیئت مدیره آنها ۹ نفر است ۳ نماینده
- انجمن‌های حرفه‌ای استانی که تعداد اعضای هیئت مدیره آنها ۱۱ نفر است ۴ نماینده

تبصره ۳) هر یک از جوامع کشوری، پس از تشکیل انجمن حرفه‌ای بر اساس ضوابط این دستورالعمل، در حداقل ۱۶ استان کشور تشکیل می‌گردد.

ماده ۱۳: مجمع ملی تشکل های حرفه ای صنعت گردشگری دارای ۷ نفر عضو اصلی و ۳ نفر عضوناظر (بدون حق رای) بوده که با ترتیب ذیل انتخاب می شوند:

- ۶ نفر به انتخاب تشکل های حرفه ای با ترتیب تعیین شده در تبصره ۱
- ۱ نفر نماینده سازمان
- ۳ نفر از افراد خبره، صاحب نظر از بخش غیردولتی به عنوان عضو ناظر (بدون حق رای) به انتخاب رئیس سازمان تبصره ۱: روسای کانون های استانی به علاوه نمایندگان جوامع حرفه ای کشور (از هر یک از جامعه های پنجگانه کشوری، ۱ نفر نماینده) نسبت به تشکیل جلسه و انتخاب ۶ نفر به عنوان اعضای مجمع ملی اقدام می نمایند.
- تبصره ۲: کلیه تشکل های حرفه ای گردشگری ملزم به رعایت خط و مشی ها و ضوابط تعیین شده از سوی مجمع ملی می باشند.
- تبصره ۳: کلیه مصوبات مجمع ملی در صورت عدم مغایرت با قوانین و مقررات با تأیید سازمان ابلاغ و اجرا می گردد.
- تبصره ۴: در صورت تشکیل جامعه کشوری جدید، به ازاء هر جامعه ۲ نفر به اعضاء مجمع ملی اضافه می شوند.

ماده ۱۴: وظایف و اختیارات مجمع ملی حرفه ای صنعت گردشگری کشور بشرح ذیل می باشد:

- تصویب برنامه های پیشنهادی که بصورت سالانه از سوی تشکل های حرفه ای گردشگری ارجاع میگردد.
- برنامه ریزی جهت تأمین نیازها، توسعه و گسترش فعالیتهای انجمن ها در سطح ملی
- ایجاد هماهنگی بین انجمن های حرفه ای کشور و نظارت عالی بر عملکرد آنها
- بررسی و ارائه راهکار جهت حل و فصل مشکلات و اختلافات تشکل های حرفه ای صنعت گردشگری از یکدیگر
- برقراری ارتباط و ایجاد هماهنگی های اجرایی بین نهادهای دولتی و غیر دولتی مرتبط
- ترسیم و پیشنهاد خط و مشی های کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت جهت فعالیت تشکل ها
- تعیین میزان حداقل و حداکثر وجه ورودیه و حق عضویت و نظارت بر درآمدها و هزینه های تشکل ها
- ارائه نظرات مشورتی برای توسعه صنعت گردشگری کشور

ماده ۱۵: اعضای کانون های استانی، جوامع حرفه ای گردشگری کشور و مجمع ملی پس از تشکیل اولین جلسه نسبت به تصویب اساسنامه اقدام و همچنین با برگزاری انتخابات از میان خود رئیس، نائب رئیس و دبیر را انتخاب نموده و صورت جلسه را به سازمان جهت انجام اقدامات ثبتی ارسال می نمایند.

تبصره: انتخابات با حضور و نظارت ن سازمان انجام می شود.

فصل چهارم – نحوه فعالیت و نظارت بر تشکل های حرفه ای صنعت گردشگری:

ماده ۱۶: تشکل های حرفه ای در راستای انجام وظایف خود می توانند نسبت به تشکیل کارگروه های داخلی از قبیل مشورتی و تخصصی فنی، حقوقی، برنامه ریزی و بودجه، آموزشی، نظارت، بازاریابی و... اقدام نمایند.

ماده ۱۷: سازمان به منظور ایجاد وحدت رویه ضمن بررسی چارچوب های کلی فعالیت تشکل ها، یک نمونه اساسنامه، به عنوان "اساسنامه تیپ" که ضمیمه این دستورالعملی باشد را جهت بهره برداری در اختیار تشکل ها قرار می دهد.

تبصره ۱: اساسنامه های تهیه شده توسط تشکل ها نباید خارج از چارچوب های تعیین شده در اساسنامه تیپ باشد.

تبصره ۲: هر گونه تغییر در اساسنامه باید به تایید سازمان برسد.

ماده ۱۸: تشکل های حرفه ای که طبق این دستورالعمل تشکیل میگردند هیچگونه تنافی با دیگر تشکل های صنفی که به موجب دیگر قوانین و مقررات تشکیل شده اند ندارد ولی پس از تشکیل، در کلیه امور از قبیل کمیته ها، کمیسیون ها، جلسات و ... که به نحوی نیاز به حضور بخش خصوصی و یا نمایندگان آنها باشد، ملاک عمل سازمان، تشکل های حرفه ای صنعت گردشگری مزبور خواهد بود.

ماده ۱۹: تشکل های حرفه ای گردشگری موضوع این دستورالعمل در موارد ذیل منحل می گردد:

- ۱- عدم برگزاری انتخابات حداکثر ۳ ماه پس از انقضای مدت اعتبار هیات مدیره یا بازرسین
- ۲- بنا به تصمیم مجمع عمومی فوق العاده با تصویب رای اکثریت مطلق ($\frac{3}{4}$ کل اعضا)
- ۳- در صورت رأی قطعی از سوی مراجع قضایی و قانونی
- ۴- در صورت تخطی انجمن از اهداف و وظایف قانونی

تبصره: چنانچه مجوز فعالیت هر یک از اعضای تشکل ها توسط سازمان لغو گردد، آن عضو خود به خود از تشکل حرفه ای خارج می گردد.

ماده ۲۰: نظارت عالی بر روند تاسیس، فعالیت و اقدامات تشکل های موضوع این دستورالعمل بر عهده سازمان می باشد.

ماده ۲۱: تشکل های حرفه ای موظف اند در صورت درخواست نسبت به ارائه گزارش عملکرد به سازمان / اداره کل اقدام نمایند.

ماده ۲۲: رسیدگی به اختلافات و تخلفات:

- الف) رسیدگی به اختلافات اعضاء انجمن های استانی بر عهده انجمن حرفه ای مربوطه در هر استان است.
- ب) رسیدگی به اختلافات فی ما بین انجمن های استانی در هر استان بر عهده کانون استان مربوطه می باشد.
- ج) رسیدگی به اختلافات بین انجمن های استان های مختلف بر عهده جامعه کشوری مربوطه می باشد.
- چ) رسیدگی به اختلافات بین انجمن هایی که در یک استان نبوده و در ساختارهای متفاوت از جوامع کشوری باشند بر عهده کمیته ای متشکل از نمایندگان جوامع مربوطه می باشد.
- د) رسیدگی به اختلافات کانون های استانی، جوامع کشوری و بر عهده مجمع ملی است.
- ه) مرجع تجدیدنظر رسیدگی به اختلافات کلیه تشکل ها سازمان است.
- ی) مرجع رسیدگی به تخلفات کلیه تشکل های حرفه ای صنعت گردشگری بر عهده سازمان است.

ماده ۲۳: انجمن ها، جوامع و تشکل های فعلی با رعایت شرایط و انجام اقدامات ذیل و تصویب سازمان تا زمان انتخابات بعدی از طرف سازمان به رسمیت شناخته می شوند. لیکن پس از برگزاری انتخابات با تغییر عنوان و انجام اقدامات ثبتی لازم به عنوان تشکل حرفه ای فعالیت می نمایند.

الف: ارائه درخواست کتبی به سازمان

ب: ارائه یک نسخه از آخرین صورتجلسه برگزاری انتخابات و مجمع عمومی

ج) تطبیق اساسنامه با اساسنامه تیپ ابلاغی سازمان و تصویب آن در مجمع عمومی

ماده ۲۴: عقد هر گونه قرار داد یا تودیع سند تعهد آور حقوقی فی ما بین تشکل های موضوع این دستورالعمل با شرکتهای، موسسات و دولتهای خارجی بایستی با تایید سازمان انجام شود.

این دستورالعمل در ماده ۲۴ و ۱۷ تبصره و یک ضمیمه "اساسنامه تیپ" تهیه و تنظیم که با تصویب و تأیید رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری از تاریخ لازم الاجرا می باشد.